

[Niels Helveg Petersen]

ges man til at konstatere, at tiden er ved at løbe fra dem.

Jeg synes, der har været en beklagelig tendens til i talen om frie forhandlinger at stille det sådan op, at frie forhandlinger i virkeligheden var ensbetydende med konflikt; så skulle parterne bare have lov til at slås. Jeg synes, der har været megen farlig konfliktrømtantik omkring de frie forhandlinger. Men frie forhandlinger er ikke bare, at man har lov til at slås; frie forhandlinger er først og fremmest en ret og en pligt for parterne til at finde veje, at finde løsninger på de foreliggende problemer. Det er sådan, frie forhandlinger skal forstås, og det stiller selvfølgelig meget store krav til parterne om både mod og forhandlingsevne. Man kan have sine tvivl, om parterne nu også har tilstrækkeligt af begge dele.

Et tredje hovedelement er at stimulere til produktion og beskæftigelse. Det er vanskeligt i den øjeblikkelige situation med meget store afsætningsvanskeligheder i udlandet i en skarp udenlandsk konkurrence, hvor alle gerne vil sælge mere og importere noget mindre, og med et renteniveau, som er en voldsom gene ved planlægningen af nye investeringer. Det er derfor vigtigt at lette erhvervenes vilkår. Vi er tilfreds med de skridt, der er taget først om erhvervsfremmende foranstaltninger på samlet 2½ mia kr., hvoraf 1,2 mia kr. anvendes til generelle skattelettelser. Vi finder det af meget stor betydning, at aktiebeskatningen nu omlægges, og jeg vil gerne sige til regeringen, at vi har stor sympati for overgangen til ordningen efter norsk mønster, der fritager for beskatning af gevinster ved aktier efter besiddelse i en periode. Vi tror, at en satsning på forbedringer af aktiebeskatningen er noget af det, der langsigtet vil kunne forbedre investeringerne, fordi aktier jo netop er udtryk for, at man låner sine penge til erhvervene til lav forrentning i forventning om senere gevinst, og man kunne spare sig mange kunstige ordninger om pensionskasser og livsforsikringselskaber og deres rentevilkår, hvis man havde et attraktivt og levende og kraftigt aktiemarked; så var der ikke de problemer, som vi står over for i dag. Det drejer sig om at skabe det.

Det fjerde hovedområde er arbejdsmarkedspolitikken. Den er skabt under andre forudsætninger end dem, vi kender i dag. Kasserne og den offentlige arbejdsformidling

har tydeligt svært ved at administrere dagpengesystemet, har store administrative problemer og også, skal vi sige store folkelige problemer. Det var et led i majaftalerne, at LO og Dansk Arbejdsgiverforening i et udvalgsarbejde skulle diskutere utilsigtede anvendelser af reglerne. Vi håber meget snart at se de første konstruktive resultater af disse forhandlinger og vil gerne bebude, at det ikke vil være nok i første bunke, men at det er spørgsmål, vi vil komme til at vende tilbage til – og vende tilbage til i de kommende år.

På arbejdsmarkedsområdet vil jeg gerne specielt fremhæve ungdomsarbejdsløsheden, som jo for en væsentlig del er et kvinde-spørgsmål. Der er gjort en del, men resultaterne svarer ikke altid til anstrengelserne, og vi kan ikke stille os tilfreds med, hvad der er gjort på området. Der er for stærk en tendens til, at vi tror, vi kan betale os fra problemerne. Det er både farligt over for de unge og dyrt i længden, og vi finder, at denne samling skal bruges til kritisk gennemgang af den indsats, der er gjort på området.

Det er disse nævnte fire områder: neddæmpning af det offentlige forbrug, neddæmpning af det private forbrug, stimulering af produktion og beskæftigelse og en effektivisering og forbedring af arbejdsmarkedspolitikken, det drejer sig om i de kommende år at forstærke, videreudvikle, forbedre i forhold til majaftalerne, og jeg kan kun opfordre til, at man i det arbejde kunne få en stærkere tilslutning end den tilslutning, der stod bag majaftalerne; vi er i hvert fald for vores vedkommende interesserede i, at noget sådant kan ske.

Jeg skal til slut forsøge i nogle få hovedpunkter at resumere op, hvad vi særlig vil lægge vægten på i den kommende samling ud over det, jeg har nævnt.

Vi mener, det er vigtigt med forbedrede regler i boliglovgivningen, hvor to hensyn indgår: dels at skabe bedre vilkår for beskæftigelsen i byggeriet og undgå et for brat dyk i byggeriet, dels at nå frem til væsentlige nydannelser i boligpolitikken og på boligmarkedet omkring andelsboligerne, som vi gerne ser stærkt placeret i de kommende års boligpolitik.

Vi bliver nødt til også i samlingen indgående at beskæftige os med landbrugets problemer. Der er gjort en del for landbruget i foråret, men vi erkender, at det ikke er nok,